

O svojem času izpregovorimo še sicer o tej stvari več, vendar pa opozorimo že dnes vse rodoljube, da je naj ne zanemarijo sami ter vkrenejo še tudi po svoji strani vse, kar utegne pripomoči, da bo prva vzporednica na slov. Štajarji zmaga slov. ljudstva, zmaga njegovih zastopnikov, zmaga zdrave pameti.

Bitka pri Slavkovem in c. k. 47. polk.

Še sedaj živé v spominu strašni boji, katere so bili Avstrijci početkom tega stoletja s Francozi. Ne bodemo naštevati, koliko so trpele dežele pod tujim nasilstvom, spominjati se pa moramo s hvaležnim srcem hrabrih naših vojakov, ki so pokazali tedaj vnovič, koliko zmore vroča ljubezen do domovine.

Letos je ravno osemdeset let, kar so premagali Avstrijci, prvi med Evropskimi narodi prvič Napoleona. Dne 21. in 22. maja 1809 pokazali so naši vojaki prvič, da Napoleon ni nepremagljiv. V vrstah, ki so ukrotile francoskega samosilnika, stal je tudi naš domači polk št. 47, ki tedaj sicer še ni štel slovenskih Štajarcev med svoje, ker se je nadopolnjeval še na Českem; vendar pa hočemo pokazati našim rojakom, kako se je odlikoval ta polk že takrat, da bodejo videli, kako je že slovel, predno so mu odkazali južni Štajar za nabor. Saj še živi dobro v našem spominu, kako ga je počastil feldmaršallajtnant d'Aspre l. 1848 po bitvi pri Custozzi, rekoč: „Odslej bom jahal mimo tega polka le gologlav, kajti storil je, kar bi se ne zdelo sicer mogoče!“

V naslednjih vrstah hočemo torej le pokazati, da so bili tudi prejšnji vojaki tega polka vredni svojih naslednikov.

L. 1809 začela se je zopet vojska med Avstrijo in Francosko. Napoleon v svoji oholosti ni mogel več misliti, da bi se smel kdo upirati njegovi volji, hotel je gospodariti po celi Evropi, kar se mu ustavi Avstrija. Hrabri Tirolci zgrabijo orožje. Od 9. do zadnjega aprila spodé tuje nasilnike, Bavarce in Francoze, iz dežele. Kmeti sami so ujeli v treh tednih dva generala, sedemnajst štabnih, 115 nadčastnikov, 3860 Bavarcev in 2050 Francozov.

Med tem je zbral nadvojvoda Karol svojo vojsko na Moravskem polju. Pod njegovim poveljništvom stal je tudi 47. polk, ki je štel 19. maja 4205 mož.

Dvajsetega maja se pomakne nadvojvoda s svojo vojno v vrsto Strebersdorf, Stammersdorf in Gerasdorf, in razglasi v povelju: „Jutri bode boj, določila se bode osoda celega cesarstva in vsakega posameznika. Med večno sramoto in neumrjočo slavo nam je izbirati. Zanašam se na hrabrost svoje vojne, na izgled in na odločnost njenih vodnikov!“

Istega dne začno prehajati Francozi na

treh mostovih preko Donave na otok Loban. Potem napravijo še en most z otoka na levi breg in pošljejo nekaj bataljonov pešcev in nekaj škadronov konjnikov naprej. Ali avstrijska konjica prihruje in jih vrže do reke nazaj. Zvečer jim podere povodenj most. Po noči ga pa popravijo. Zjutraj 21. maja na vse zgodaj začne prehajati glavno krdelo. Kmalu jih je bilo kakih 30.000 mož na levem bregu Donave. General Massena zasede Slavkov (Aspern), Lannes pa Esslingen. Med tema vasema so stali kirasirji, za njimi pa garda in grenadirji. Francozi še niso prav vedeli, kje stoji avstrijska vojna; samo po noči so videli po ogujih, da mora taboriti na Bisambergu.

Zadnje dni so počivali Avstrijci ter se pripravljali za boj. Nadvojvoda Karol je hotel namreč napasti sovražnike, dokler so že prehajali čez Donavo, zato je ukazal svojim prednim stražam, naj se umikajo, dokler ne pride pravi čas.

Na binkoštni dan, 21. maja 1809, ko napoči zora na nebu, se postavijo Avstrijci v vrste. Ko se začno pomikati krdela naprej, zadržajo godbe: „Bog ohrani, Bog obvarji nam cesarja, Avstrijo!“ in iz vseh grl zadoni veličastna Avstrijska pesem. Tako korakajo naprej. Ob deveti uri se ustavijo in kuhajo obed. Zdajci pride od prednjih straž novica, da prihaja po mostu in po čolnih vedno več Francozov z otoka Loban na breg, ter se pomikajo proti Slavkovu in Esslingenu. Ob dvanajstih se začne pomikati krdela proti sovražniku naprej. Pri Süssenbrunn-u stal je cesar Franc. „Vrli bodite, otroci moji! Bog Vas bo blagoslovil“, govoril je svojim vojakom. Z navdušenjem ga pozdravljajo vojaki, veličastno mu zapoje „Vse za dom in za cesarja. — za cesarja blago kri!“

103 batalijoni, 148 škadronov, vsega kakih 75.000 mož in 288 topov vodil je nadvojvoda v boj. Vsi narodi prostranega cesarstva so bili zbrani tu zoper tujega nasilnika, vsi navdani enega duha, vsi pripravljeni darovati svoje življenje za cesarja in za dom. V petih oddelkih se je pomikala vojna naprej. Prvi oddelek je vodil Hiller proti Stadlanu in Slavkovu, druga dva Bellegarde in Hohenzollern proti Esslingenu, peti pa Dedovic proti Donavi. Med sredino in levim krilom stal je knez Ivan Liechtenstein s konjico, grenadirji so pa čakali v Gerasdorfu. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Živež za konje.

Pri konji pride veliko na to, kaj se mu daje pod zobe. Ako se mu daje to, kar mu streže, ostane živ in krepek še tudi tačas, ko se mu naloži veliko dela. Če mu pa ne streže,